

Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta

Keskeiset viestit ja tulokset (2014 / 2016)

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

EUROOPPALAISEN KEHITTÄMISKESKUKSEN TILASTOT INKLUSIIVISESTA OPETUKSESTA

**Keskeiset viestit ja tulokset
(2014 / 2016)**

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus (jäljempänä kehittämiskeskus) on riippumaton ja hallinnollisesti itsenäinen organisaatio. Kehittämiskeskusta osarahoittavat opetusministeriöt sen jäsenmaissa ja Euroopan komissio Euroopan unionin (EU) Erasmus ja koulutusohjelman (2014–2020) toiminta-avustuksen kautta.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei merkitse hyväksyntää sellaiselle sisällölle, joka edustaa vain kirjoittajien näkemyksiä, eikä komissio ole vastuussa tämän julkaisun sisältämän tiedon käytöstä.

Yksittäisten henkilöiden tässä asiakirjassa esittämät mielipiteet eivät välttämättä edusta kehittämiskeskuksen, sen jäsenmaiden tai Euroopan komission virallisia näkemyksiä.

Toimitus: Amanda Watkins, Joacim Ramberg ja András Lénárt

Julkaisun lainaaminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan selkeästi. Raportin suomenkieliseen versioon tulee viitata seuraavilla julkaisutiedoilla: Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2018. *Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta: Keskeiset viestit ja tulokset (2014 / 2016)*. (A. Watkins, J. Ramberg ja A. Lénárt, toim.). Odense, Tanska

Tässä raportissa esitetyn tiedon saavutettavuuden helpottamiseksi raportti on saatavana myös saavutettavana sähköisenä versiona 25 kielellä. Sähköiset versiot löytyvät kehittämiskeskuksen sivustolta osoitteesta www.european-agency.org

Tämä on käännös alkuperäisestä englanninkielisestä tekstistä. Jos käännöksen tietojen tarkkuus on epävarmaa, tutustu alkuperäiseen englanninkieliseen tekstiin.

ISBN: 978-87-7110-812-5 (sähköinen)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2018

Sihteeristö
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Puh.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brysselin toimisto
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Puh.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

SISÄLLYS

JOHDANTO	5
KESKEISET VIESTIT	7
VIISI KYSYMYSTÄ TASAVERTAISUUDESTA	9
1. Kuinko suuri osuus oppijoista käy yleisopetusta antavaa koulua?	9
<i>Suuntaustiedot koskien oppijoiden pääsyä yleisopetusta antavaan kouluun</i>	10
2. Mikä on niiden oppijoiden osuus, jotka viettävät suurimman osan ajasta ikäistensä kanssa yleisopetusta antavissa luokissa?	10
<i>Suuntaustiedot oppijoiden pääsyyn osallistavaan opetukseen</i>	11
3. Mihin ne oppijat sijoitetaan, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta?	11
<i>Suuntaukset tunnistusasteen osalta koskien oppijoita, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta</i>	12
<i>Sijoittuminen suhteessa koululaisten kokonaismäärään</i>	12
<i>Suuntaustiedot erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituksesta verrattuna koululaisten kokonaismäärään</i>	14
<i>Sijoitus suhteessa niiden oppijoiden määrään, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta</i>	15
4. Mitkä ovat erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien poikien ja tyttöjen erot tunnistusasteissa ja sijoittumisosuuksissa?.....	18
5. Mitkä ovat oppijoiden erot tunnistusasteissa ja sijoittumisosuuksissa ISCED-tasojen 1 ja 2 välillä?	19
EASIE-HANKKEEN TAUSTAA	23
Tietojen kattavuus	23
EASIE-tiedonkeruuhankkeen tärkeät ulottuvuudet	25
<i>”Oppija, jolla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta” – operatiivinen määritelmä</i>	25
<i>Osallistavan oppimisympäristön operatiivinen määritelmä</i>	25
EASIE-tietojen analyysin painopiste	26
Huomattavaa	26
VIITTEET	28
LIITE: VUOSIEN 2014 JA 2016 EASIE-INDIKAATTORIT	30
1. Yleisopetukseen kirjautuneiden osuus perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.....	30
2. Ikäotanta.....	30
3. Oppijat, joilla virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta	30
<i>3a. Tunnistusaste</i>	30
Keskeiset viestit ja tulokset (2014 / 2016)	3

<i>3b. Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jako perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään</i>	<i>30</i>
<i>3c. Sijoituspaikkojen jako, perustuen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään</i>	<i>31</i>

JOHDANTO

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus (jäljempänä kehittämiskeskus) on toiminut jo yli 20 vuotta jäsenmaidensa yhteistyöelimenä osallistavaa opetusta koskeviin linjauksiin liittyvissä kysymyksissä. Tiedonkeruu on olennainen osa tätä työtä. Aluksi keskityttiin erityistä tukea tarvitseviin oppijoihin, mutta soveltamisalaa laajennetaan ja nyt otetaan huomioon kaikki oppijat osallistavan opetuksen järjestelmissä.

[Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta](#) (EASIE) -hankkeen toimintaan kuuluu kansallisen tiedon keruu, esittäminen ja analyysi. (Kehittämiskeskus, päiväämätön-a). Tiedot on linkitetty sovittuihin indikaattoreihin, jotka ovat suuntaa antavia osallistavan opetuksen keskeisille linjauksikysymyksille. Kaikki tiedot on hankittu kansallisilta [tiedon asiantuntijoilta](#) (Kehittämiskeskus, päiväämätön-b).

Saatavilla olevat tietokokonaisuudet kattavat 30 maata ja antavat tietoa seuraavista:

- yleisopetukseen pääsy
- osallistavaan opetukseen pääsy
- niiden oppijoiden sijoittaminen, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

Tietokokonaisuudet sisältävät jakaumia sukupuolen ja [Kansainvälisen koulutusluokituksen](#) mukaan (ISCED) (Unescon tilastoinstituutti, 2011).

Tämän lyhyen raportin tarkoituksena on tuoda esiin EASIE-hankkeen tähänastisen työn keskeiset viestit ja tärkeimmät tulokset. Kaksi [EASIE-tietokokonaisuutta](#) (Kehittämiskeskus, päiväämätön-c) ja [useita maita koskevat raportit](#) ovat saatavilla:

- 2014, perustuen kouluvuoteen 2012/2013 (Kehittämiskeskus, 2017)
- 2016, perustuen kouluvuoteen 2014/2015 (Kehittämiskeskus, 2018a).

Näiden raporttien lisäksi Kehittämiskeskuksen sihteeristöltä (secretariat@european-agency.org) on pyydettyä saatavilla täydelliset tietokokonaisuudet Excel-tiedostoina, joita voidaan tutkia eri tavoin.

Tässä raportissa ei anneta yksityiskohtaista tilastollista analyysiä tiedoista eikä se kata kaikkia tietojen analyysimuotoja, joita voidaan käyttää tutkittaessa tietokokonaisuuksia. Raportti tarjoaa pikemminkin kattavan ”tulokinnan” vuosien 2014 ja 2016 tietokokonaisuuksista. Tarkoituksena on tuoda esiin kehittämiskeskuksen jäsenmaiden työn kannalta keskeiset viestit ja alustavat tulokset tietokokonaisuuksista.

Seuraavassa osiossa esitetään **kymmenen keskeistä viestiä**, jotka ovat tähän mennessä **nousseet esille vuosien 2014 ja 2016 EASIE-hankkeista**.

Sitä seuraavassa osassa esitetään **tärkeimmät tulokset, jotka liittyvät viiteen tasavertaisuuskysymykseen**, joita EASIE-hanke on kehitetty tarkastelemaan. Kukin näistä on esitetty pääkysymyksenä tukemaan tasavertaisuuskysymystä.

Raportin viimeisessä osiossa esitetään [EASIE-hankkeen työn tausta](#).

Toivomme, että päättäjät, toimijat, tutkijat ja muut järjestelmän sidosryhmien edustajat pitävät viimeaikaisen EASIE-hankkeen keskeisiä viestejä ja tärkeimpiä tuloksia kiinnostavina heidän yhteisen työnsä kannalta osallistavampien opetusjärjestelmien kehittämisessä.

Cor J.W. Meijer

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskuksen johtaja

KESKEISET VIESTIT

Tarkasteltaessa vuosien 2014 ja 2016 tietokokonaisuuksia voidaan yksilöidä kymmenen keskeistä viestiä:

- 1** Kaiken kaikkiaan saatavilla olevat tiedot tukevat kehittämisskeskuksen muilla aloilla tehdyistä toimista muodostettua väitettä, että osallistava opetus on sen kaikkien jäsenmaiden poliittinen visio. Kaikki maat tarjoavat osallistavaa opetusta joillekin oppilaille virallisella päätöksellä erityisen tuen tarpeesta. Erityisen tuen tarpeessa olevien oppijoiden sijoitusmahdollisuuksien ja heidän osuuksiensa tarkastelu osoittaa kuitenkin, että näkemyksiä näihin oppijoihin liittyen toteutetaan eri tavoin ja eri laajuudessa eri jäsenmaissa.
- 2** Tarkasteltaessa maiden määritelmiä koskien ”virallista päätöstä erityisen tuen tarpeesta” – katso [maiden taustatietoja](#) (Kehittämisskeskus, päiväämätön-c) – kaikki maat yksilöivät erityisen tuen tarpeessa oleviksi oppijoiksi erilaisia oppijaryhmiä. Oppijoita, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta vammaisuuden vuoksi, kuten se on määritelty *vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa* (Yhdistyneet kansakunnat, 2006), mutta myös muita oppijoita, joilla on lisätukea ja -resursseja edellyttäviä erityisen tai tukiopetuksen tarpeita. Tämä on yksi tärkeimmistä syistä siihen, miksi maiden välissä tiedoissa on niin paljon eroja ja miksi maiden välinen vertailu on hankalaa – ja saattaa olla jossakin suhteessa jopa mahdotonta.
- 3** Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusasteet vaihtelevat suuresti maasta toiseen. Nämä tiedot kuvastavat maiden välisiä eroja lainsäädännössä ja linjauksissa erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden tunnistamiseksi, kuten on esitetty ja käsitelty kehittämisskeskuksen muiden alojen toimien puitteissa.
- 4** Missään maassa ei ole täydellistä osallistavaa järjestelmää, jossa 100 % oppijoista osallistuu yleisopetukseen ja heitä opetetaan ikäistensä kanssa vähintään 80 % ajasta EASIE-hankkeen ajankäyttöä koskevan vertailuarvon mukaisesti. Kaikki maat käyttävät erilaisia asiantuntijoiden tarjonnan muotoja – kouluja, luokkia ja/tai yksiköitä sekä erilaisia koulun ulkopuolisen opetuksen muotoja (eli kotiopetusta tai muiden tahojen ylläpitämää opetusta). Osallistavien oppilaspaikkojen kattavuus maissa on karkeasti 92–99,5 %. Nämä tiedot antavat tilannekuvan siitä, ”miten lähellä” maat ovat täysin kattavaa järjestelmää.

- 5** Sijoitusten määrä erillisiin muuta kuin yleisopetusta tarjoaviin paikkoihin (erilliset erityiskoulut, -luokat, -yksiköt ja epäviralliset opetusohjelmat) vaihtelevat maasta toiseen. Nämä tiedot kuvastavat maiden välisiä eroja lainsäädännössä ja linjauksissa liittyen opetuksen tukemiseen ja tarjontaan, kuten on näistäkin esitetty ja keskusteltu kehittämiskeskuksen muiden alojen toimien puitteissa.

- 6** Kaikissa maissa noin kaksinkertainen määrä poikia tyttöihin verrattuna on tunnistettu erityistä opetusta ja virallista päätöstä erityisen tuen tarpeesta tarvitseviksi. Tämä 2:1-suhde heijastuu poikien ja tyttöjen sijoittumismääriin eri oppimisympäristöissä, mikä on ilmeistä useimmissa maissa.

- 7** Kaikkien maiden kohdalla on havaittavissa selkeä kaava sukupuolijakauman suhteen. ISCED-tasojen jakautumisen osalta tilanne on kuitenkin täsmälleen päinvastainen: suoraan ei ole havaittavissa selkeää kaavaa. Maiden välillä on huomattavia eroja oppijoiden osuudessa kahdella ISCED-tasolla. Tämä osoittaa, että maat tunnistavat oppijat, jotka edellyttävät virallista päätöstä, eri tavoin ja koulunkäynnin eri vaiheissa.

- 8** Tilanne niiden oppijoiden osalta, jotka ovat poissa koulusta eri syistä ja erilaisissa olosuhteissa (eli muodollisesti koulutuksen piirissä, mutta ei osallistu siihen tai ei kuulu minkään koulutuksen piiriin), on epäselvä lähes kaikissa maissa. Tämä vaatii lisätutkimusta, koska useimpien maiden tiedot ovat usein rajallisia tai ne puuttuvat kokonaan.

- 9** Kaikista maista saatavilla olevat suuntaustiedot eivät näytä keskimääräistä muutosta tunnistusasteen osalta koskien oppijoita, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta. Joissain yksittäisissä maissa on kuitenkin havaittavissa selvää kasvua niiden oppijoiden määrässä, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

- 10** Kaikista maista saatavilla olevat suuntaustiedot osoittavat myös, että niiden oppijoiden, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta, osuudessa täysin erillisissä opetusympäristöissä (erityisluokat tai -koulut) on keskimäärin vähäistä laskua.

VIISI KYSYMYSTÄ TASAVERTAISUUDESTA

Tässä osiossa esitellään tärkeimmät tulokset vuosilta 2014 ja 2016 liittyen **viiteen tasavertaisuuskysymykseen**, jotka EASIE-hanke on kehittänyt tutkittavaksi. Nämä tasavertaisuuskysymykset ovat:

1. Yleisopetukseen pääsy
2. Osallistavaan opetukseen pääsy
3. Niiden oppijoiden sijoittaminen, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta
4. Sukupuolijakaumat tietojen perusteella koskien niiden oppijoiden sijoitusta, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta
5. ISCED-tasojen erittelyt tietojen perusteella koskien niiden oppijoiden sijoitusta, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

Kukin näistä kysymyksistä on esitetty pääkysymyksenä tukemaan tasavertaisuuskysymystä. Tämän jälkeen osio on jäsennelty tietojen analysointi-indikaattorien ympärille niin, että ne yrittävät vastata kysymyksiin. Jokaisessa osiossa käsitellyt indikaattorit seuraavat samaa numerointia kuin indikaattorit vuosien 2014 ja 2016 [useita maita koskevissa raporteissa](#) (Kehittämiskeskus, 2017; 2018a).

Tarkempia tietoja kaikista mainituista indikaattoreista on useita maita koskevissa raporteissa. Niissä selitetään kukin indikaattori, käytetty laskentamenetelmä, hankkeeseen osallistuneet maat ja indikaattorien tuoma tulos. Ne sisältävät kaavioita ja taulukoita, joissa esitetään kaikki käytettävissä olevat maakohtaiset tiedot kustakin indikaattorista.

Niiden seitsemän indikaattorin osalta, joiden kohteena ovat kaikki koululaiset, esitetään tiedoista ilmi käyvät suuntauksiin liittyvät tulokset. Nämä tulokset tarkastelevat vuoden 2014 ja 2016 tietojen yleisten keskiarvojen (prosenttiosuudet) eroja. Suuntaustiedot on esitetty prosenttiyksikköinä, jotka esittävät tietokokonaisuuksien välisen kasvun tai laskun. On tärkeää huomata, että nämä suuntaustiedot on annettu ainoastaan niiden maiden kohdalla, joilta on saatavissa tiedot vuodelta 2014 sekä 2016.

Kaikkien indikaattorien osalta tulokset suhteessa pääkysymyksiin on esitetty tekstilaatikoissa.

1. Kuinko suuri osuus oppijoista käy yleisopetusta antavaa koulua?

Tämä kysymys keskittyy oppijoiden pääsyyn yleisopetusta antavaan kouluun.

Indikaattori 1.1 tarkastelee **yleisopetukseen** kirjautuneiden määriä eli kaikkiin yleisopetusta antaviin kouluihin kirjautuneiden oppijoiden määrä verrattuna kaikkiin opetusympäristöihin kirjautuneiden määrään.

Annetut tiedot keskittyvät oppijoihin, jotka ovat tai eivät ole yleisopetusta antavissa kouluissa.

Useimmissa maissa yleisopetusta antavaan kouluun kirjautuminen tarkoittaa sijoitusta yleisopetusta antavaan luokkaan tai sijoitusta erilliselle erityisluokalle yleisopetusta antavaan kouluun. Oppijat, jotka eivät ole yleisopetusta antavassa koulussa ovat täysin erillisissä erityiskouluissa, terveys- tai sosiaalipalvelujen järjestämissä epävirallisissa opetusohjelmissa, jne. tai he ovat koulun ulkopuolisessa opetuksessa.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 28 maasta. Kaikissa 28 maassa yleisopetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 93,44–99,88 %, kaikkien 28 maan yleisen keskiarvon ollessa 97,36 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 29 maasta. Kaikissa 29 maassa yleisopetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 92,02–99,97 %, kaikkien 29 maan yleisen keskiarvon ollessa 98,64 %.

Saatavilla olevat tiedot osoittavat, että kaikissa maissa yleisopetusta antavissa kouluissa opetetaan suurinta osaa oppijoista, mutta kaikki oppijat eivät osallistu yleisopetusta antaviin kouluihin.

Missään maassa ei ole kaikkia kattavaa kirjautumista yleisopetukseen.

Suuntaustiedot koskien oppijoiden pääsyä yleisopetusta antavaan kouluun

Vuoden 2014 ja 2016 tietoja on saatavilla 25 maasta. Kaikissa 25 maassa oli vain hieman yli yhden prosenttiyksikön kasvu yleisopetukseen kirjautuneiden osuudessa vuosien 2014 ja 2016 välillä.

Tiedot osoittavat, että yleinen yleisopetukseen kirjautuneiden osuus oli vain hieman yli yhden prosenttiyksikön korkeampi vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2014.

2. Mikä on niiden oppijoiden osuus, jotka viettävät suurimman osan ajasta ikäistensä kanssa yleisopetusta antavissa luokissa?

Tämä kysymys keskittyy kaikkien oppijoiden pääsyyn osallistavaan opetukseen.

Indikaattori 1.2 tarkastelee **osallistavaan** opetukseen kirjautuneiden osuutta eli niiden oppijoiden prosenttiosuutta, joiden on todettu viettävän vähintään 80 % ajastaan yleisopetusta antavassa luokassa ikäistensä kanssa, verrattuna kaikkiin oppimisympäristöihin kirjautuneiden määrään.

Tiedoista käy ilmi oppijat jotka ovat tai eivät ole osallistavassa opetuksessa EASIE-hankkeen ajankäyttöä koskevan 80 %:n vertailuarvon mukaisesti.

Useimmissa maissa kirjautuminen osallistavaan opetukseen tarkoittaa sijoitusta yleisopetusta antavalle luokalle ajankäyttöä koskevan 80 %:n vertailuarvon tai erinäisten korvaavien vertailuarvojen mukaisesti (katso lisätietoja [osallistavan oppimisympäristön](#)

operatiivisesta määritelmästä osiossa ”EASIE-tiedonkeruuhankkeen tärkeät ulottuvuudet”).

Oppijat, jotka eivät ole osallistavassa oppimisympäristössä, ovat erillisissä luokissa yleisopetusta antavissa kouluissa, täysin erillisissä erityiskouluissa, terveys- tai sosiaalipalvelujen järjestämissä epävirallisissa opetusohjelmissa jne. tai ovat virallisen opetuksen ulkopuolella.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 26 maasta. Osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 93,47–99,88 %, kaikkien 26 maan yleisen keskiarvon ollessa 97,54 %

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 28 maasta. Osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 92,02–99,97 %, kaikkien 28 maan yleisen keskiarvon ollessa 98,19 %.

Saatavilla olevat tiedot osoittavat, että missään osallistuneessa maassa ei ole 100 %:n kirjautumista osallistaviin oppimisympäristöihin. Kaikissa maissa on käytössä jonkinlaista täysin erillistä erityistarjontaa (erilliset koulut tai yksiköt), kuten myös erilliset luokat yleisopetusta antavissa kouluissa.

Suuntaustiedot oppijoiden pääsyyn osallistavaan opetukseen

Vuoden 2014 ja 2016 tietoja on saatavilla 23 maasta. Kaikissa 23 maassa on havaittavissa vähäistä keskimääräistä kasvua (0,14 prosenttiyksikköä) osallistavaan opetukseen kirjautumisissa.

Tiedot osoittavat, että vuosien 2014 ja 2016 välillä on tapahtunut vähäistä kasvua niiden oppijoiden osuudessa, jotka viettävät suurimman osan ajastaan ikäistensä kanssa yleisopetusta antavissa luokissa.

3. Mihin ne oppijat sijoitetaan, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta?

Tämä kysymys keskittyy siihen, mihin erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavat oppijat ovat sijoitettuna suurimman osan ajastaan (80 % tai enemmän).

Tätä ennen on kuitenkin tutkittava erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden **tunnistusaste**. Indikaattori 3a.1 tarkastelee näitä, keskittyen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksiin perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 30 maasta. Tunnistusaste vaihtelee välillä 1,11–17,47 %. Kaikkien maiden keskiarvo on 4,53 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 30 maasta. Tunnistusaste vaihtelee välillä 1,06–20,50 %. Kaikkien maiden keskiarvo on 4,44 %.

Niiden erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden (sisältäen vammaiset), jotka tarvitsevat jonkin muotoista erityistarjontaa, määrissä ja osuuksissa on huomattavia eroja. Tämä heijastaa eroja maiden linjauksissa ja käytännöissä liittyen opetukseen yleensä ja etenkin erityisopetukseen.

Tunnistusasteen eroja voidaan suurelta osin selittää arviointimenettelyjen ja rahoitusmekanismien eroilla pikemminkin kuin eri tyyppisten erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tai erilaisen vammaisuuden varsinaisilla eroilla.

Suuntaukset tunnistusasteen osalta koskien oppijoita, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta

Vuoden 2014 ja 2016 tietoja on saatavilla 29 maasta. Kaikkien 29 maiden keskimääräinen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuus oli melkein sama (0,04 prosenttiyksikön ero) vuonna 2014 ja 2016.

Tiedot osoittavat, että erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusasteessa ei ollut havaittavissa yleistä muutosta kaikissa maissa, mutta joissakin yksittäisissä maissa oli huomattavia eroja.

Erytyisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jakamista voidaan tutkia kahdella tapaa:

1. Sijoitus suhteessa kaikkiin kouluikäisiin (eli kaikkiin oppijoihin)
2. Sijoitus suhteessa niiden oppijoiden kokonaismäärään, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

Kukin näistä mahdollisuuksista on käsitelty erikseen jäljempänä.

Sijoittuminen suhteessa koululaisten kokonaismäärään

Indikaattori 3b.1 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuutta osallistavassa opetuksessa perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 28 maasta. Erytyisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuudet osallistavissa oppimisympäristöissä vaihtelevat välillä 0,14–16,02 %, kaikkien 28 maan yleisen keskiarvon ollessa 2,36 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 28 maasta. Erytyisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuudet osallistavissa oppimisympäristöissä vaihtelevat välillä 0,12–19,05 %, kaikkien 28 maan yleisen keskiarvon ollessa 2,73 %.

Tarkasteltaessa näitä tietoja ja verrattaessa niitä erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuuteen, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään, voidaan havaita, että useissa maissa, joissa on korkea erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusaste, suurin osa näistä oppijoista on sijoitettu osallistaviin oppimisympäristöihin.

Indikaattori 3b.2 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia erityisluokissa perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 24 maasta. Sijoitusten osuus on 0,09–3,64 %. Yleisopetusta antavien koulujen erillisissä erityisluokissa opetetaan keskimäärin 0,56 % erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavista oppijoista.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 24 maasta. Sijoitusten osuus on 0,07–3,70 %. Yleisopetusta antavien koulujen erillisissä erityisluokissa opetetaan keskimäärin 0,53 % erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavista oppijoista.

Kaikissa maissa on mahdollista, että oppijat kirjautuvat yleisopetusta antaviin kouluihin, mutta he saattavat viettää suurimman osan ajastaan kaukana ikäisistään.

On tärkeää huomata, että tämä näkökohta saattaa olla heikosti raportoitu. Monissa maissa todetaan, että on vaikeaa tarjota tietoa yleisopetusta antavien koulujen erillisissä luokissa opetettavista oppijoista. Tietoa erityiskouluista on valmiiksi saatavilla useimmista maista, jotka tietoja tarjoavat.

Indikaattori 3b.3 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia erityiskouluissa perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 30 maasta. Sijoitusten osuus on 0,09–7,06 %. Erillisissä erityiskouluissa opetetaan keskimäärin 1,82 % oppijoista.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 30 maasta. Sijoitusten osuus on 0,03–7,98 %. Erillisissä erityiskouluissa opetetaan keskimäärin 1,54 % oppijoista.

Kaikissa maissa on mahdollista, että oppijat kirjautuvat erillisiin erityiskouluihin, jolloin he viettävät suurimman osan ajastaan kaukana ikäisistään.

Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden erityiskouluihin sijoittumista koskevien osuuksien suuret vaihtelut osoittavat, että hyvin erilaiset sijoitusmenettelyt ja -rakenteet ovat käytössä eri maissa.

Indikaattori 3b.4 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia epävirallisessa opetuksessa perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään. Vai neljällä maalla oli annettavana tietoja tätä indikaattoria varten. Tästä seuraa, että huomattavia tuloksia ei syntynyt, eli tätä ei käsitellä tässä. ("[Huomattavaa](#)" -osio tässä raportissa viittaa kysymykseen tiedoista, joita ei ole saatavilla.)

Indikaattori 3b.5 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia täysin erillisissä oppimisympäristöissä (eli erityiskouluissa ja -luokissa) perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 24 maasta. Sijoitus täysin erillisiin oppimisympäristöihin vaihtelee välillä 0,36–6,28 %, kaikkien 24 maan keskiarvon ollessa 1,67 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 24 maasta. Sijoitus täysin erillisiin oppimisympäristöihin vaihtelee välillä 0,55–5,88 %, kaikkien 24 maan keskiarvon ollessa 1,62 %.

Kaikissa maissa joillekin oppijoille – etenkin heille, joilla on monitahoiset ja vaikeat erityistarpeet ja/tai vammat – erillinen erityistarjonta on silti se opetussijoituspaikka, joka takaa heille oikeuden opetukseen, vaikkakaan ei osallistavaan opetukseen.

Suuntaustiedot erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituksesta verrattuna koululaisten kokonaismäärään.

Vuosien 2014 ja 2016 tietoja koskien indikaattoria 3b.1 on saatavilla 25 maasta. Kaikissa 25 maassa on havaittavissa pientä keskimääräistä kasvua (0,27 prosenttiyksikköä) erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuudessa osallistavissa oppimisympäristöissä vuosien 2014 ja 2016 välillä.

Tiedot osoittavat, että on havaittavissa yleistä pientä keskimääräistä kasvua erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituksissa osallistaviin oppimisympäristöihin.

Vuosien 2014 ja 2016 tietoja koskien indikaattoria 3b.2 on saatavilla 23 maasta. Kaikissa 23 maassa erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden

keskimääräinen osuus pysyi melkein muuttumattomana (0,04 prosenttiyksikön lasku) vuosien 2014 ja 2016 välillä.

Tiedoista ilmenee, että niiden erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden, jotka oli sijoitettu erityisluokille, keskimääräinen osuus pysyi melkein muuttumattomana.

Vuosien 2014 ja 2016 tietoja koskien indikaattoria 3b.3 on saatavilla 28 maasta. Kaikissa 28 maassa erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden keskimääräinen osuus erityiskouluissa oli melkein sama (0,06 prosenttiyksikön lasku) vuosina 2014 ja 2016.

Tiedoista ilmenee, että niiden erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden, jotka oli sijoitettu erityiskouluihin, keskimääräinen osuus pysyi melkein muuttumattomana.

Vuosien 2014 ja 2016 tietoja koskien indikaattoria 3b.5 on saatavilla 23 maasta. Kaikissa 23 maassa on havaittavissa vähäistä laskua (0,05 prosenttiyksikköä) erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuudessa täysin erillisissä oppimisympäristöissä vuosien 2014 ja 2016 välillä.

Tiedoista ilmenee, että on havaittavissa vähäistä laskua täysin erillisessä oppimisympäristössä opetettaville erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuudessa.

Sijoitus suhteessa niiden oppijoiden määrään, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

Indikaattori 3c.1 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia osallistavassa opetuksessa perustuen erityisen tuen tarpeessa olevien oppijoiden kokonaismäärään

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 28 maasta, vaihtelu välillä 3,46–98,18 % ja yleisen keskiarvon ollessa 52,68 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 28 maasta, vaihtelu välillä 4,98–99,21 % ja yleisen keskiarvon ollessa 60,56 %.

Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoitusosuuksissa osallistavaan opetukseen on varsin suuria eroja. Tämä taas kerran osoittaa, että eri mailla on hyvin erilainen lähestymistapa tarjotessaan opetusta erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaaville oppijoille.

Kaikissa maissa yli puolet erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavista oppijoista on sijoitettu osallistavaan opetusympäristöön, eli yleisopetusta antavaan luokkaan, yli 80 % heidän ajastaan.

Indikaattori 3c.2 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia erityisluokissa perustuen erityisen tuen tarpeessa olevien oppijoiden kokonaismäärään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 24 maasta, vaihtelu välillä 1,89–59,69 % ja yleisen keskiarvon ollessa 13,16 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 24 maasta, vaihtelu välillä 2,15–55,34 % ja yleisen keskiarvon ollessa 11,91 %.

Mailla näyttää olevan suuria eroja siinä, missä määrin ne käyttävät erityisluokkia sijoitusmahdollisuutena erityisen tuen tarpeessa oleville oppijoille.

Verrattuna muihin sijoitusmuotoihin (eli osallistava opetus tai erityiskoulut), tällainen sijoitusmuoto ei ole laajasti levinnyt. Mutta kuten edellä on mainittu, tällainen tieto saattaa olla heikosti raportoitua, sillä monet maat osoittavat, että niille on vaikeaa tarjota luotettavaa tietoa tähän indikaattoriin.

Indikaattori 3c.3 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia erityiskouluissa perustuen niiden oppilaiden kokonaismäärin, jotka ovat erityisen tuen tarpeessa.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 30 maasta, vaihtelu välillä 1,74–95,73 % ja yleisen keskiarvon ollessa 40,04 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 30 maasta, vaihtelu välillä 0,79–100 % ja yleisen keskiarvon ollessa 34,76 %.

Maat ovat raportoineet, että tiedot, jotka liittyvät tähän indikaattoriin erityisen tuen tarpeessa olevista oppijoista, ovat kaikista luotettavimpia. Ne ovat myös saatavilla kaikista tiedon keruuseen osallistuneista maista.

Tämän sijoitusvaihtoehdon käytön suhteen lähestymistavoissa on laaja vaihteluväli – alle 1 %:sta melkein 100 %:in koskien oppilaita, joilla on erityisen tuen tarpeesta virallinen päätös ja jotka on sijoitettu erityiskouluihin. Tämä taas kerran heijastaa suuria vaihteluja eri maiden lähestymistavoissa linjauksiin ja tarjontaan.

Indikaattori 3c.4 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia epävirallisissa oppimisympäristöissä perustuen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään. Vai neljällä maalla oli annettavana tietoja tätä indikaattoria varten. Tästä seuraa, että huomattavia tuloksia ei syntynyt, eli tätä ei käsitellä tässä. ”[Huomattavaa](#)” -osio tässä raportissa käsittelee kysymystä tiedoista, joita ei ole saatavilla.

Indikaattori 3c.5 tarkastelee erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuuksia täysin erillisissä oppimisympäristöissä (eli erityiskouluissa ja -luokissa) perustuen niiden oppilaiden kokonaismäärin, jotka ovat erityisen tuen tarpeessa.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 24 maasta, vaihtelu välillä 7,11–100 % ja yleisen keskiarvon ollessa 39,05 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 24 maasta, vaihtelu välillä 7,10–100 %¹ ja yleisen keskiarvon ollessa 36,56 %.

Erilliseen opetukseen sijoitettujen osuus eroaa suuresti eri maissa. Kaikissa maissa, jotka toimittavat tietoja, on kuitenkin joitakin oppijoita, joiden oikeus osallistavaan opetukseen ikäistensä kanssa ei täyty.

Kaikissa osallistuneissa maissa melkein 40 % oppijoista, joilla on erityisen tuen tarpeesta virallinen päätös, opetetaan erillisissä, muissa kuin osallistavissa opintoympäristöissä.

¹ Vuosien 2014 ja 2016 tietokokonaisuudessa yhden maan luku 100 % tässä indikaattorissa tulee katsoa poikkeavaksi havainnoksi. Tämä johtuu siitä, että tietoja koskien erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden on saatavilla ainoastaan erityisluokilta tai erityiskouluista, mutta ei kaikilta osallistavan opetuksen muodoilta.

4. Mitkä ovat erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien poikien ja tyttöjen erot tunnistusasteissa ja sijoittumisosuuksissa?

Tiedonkeruussa liittyen oppijoihin, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta, sukupuolijakauma esitetään suhteessa:

- tunnistusasteeseen
- erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jakoon, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.
- erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jakoon, perustuen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään.

Sukupuolijakaumaa koskien erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusastetta tarkastellaan indikaattorissa 3a.1. Indikaattori keskittyy erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien poika/tyttö-oppijoiden prosenttiosuuteen perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.

Vuoden 2014 tietoja on saatavilla 23 maasta. Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien poikien tunnistusaste vaihtelee välillä 0,68–10,99 %, yleisen keskiarvon ollessa 2,86 %. Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien tyttöjen tunnistusaste vaihtelee välillä 0,43–6,48 %, yleisen keskiarvon ollessa 1,37 %.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 26 maasta. Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien poikien tunnistusaste vaihtelee välillä 0,64–12,69 %, yleisen keskiarvon ollessa 2,99 %. Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien tyttöjen tunnistusaste vaihtelee välillä 0,42–7,82 %, yleisen keskiarvon ollessa 1,45 %.

Sukupuolijakauman lisäksi vuonna 2016 tutkittiin sukupuolten tasapuolista edustusta. Tämä perustui erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien poikien/tyttöjen kokonaismäärään suhteessa erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 26 maasta. Tasapuolisen edustuksen osuus poikien kohdalla vaihteli välillä 60,16–73,50 %, yleisen keskiarvon ollessa 67,35 %. Tyttöjen kohdalla yleinen keskiarvo on 32,65 % ja tasapuolisen edustuksen osuus vaihteli välillä 26,50–39,84 %.

Poikien ja tyttöjen välinen tunnistusaste on 2:1. Oppijoiden kokonaismäärä, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta, jakautuu seuraavasti: 68 % pojat ja 32 % tytöt.

Eri maat voivat antaa tietoja 10 indikaattorista, jotka liittyvät erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sukupuolijakaumiin eri oppimisympäristöissä (osallistava opetus, erityisluokat, erityiskoulut, epävirallinen opetus, erilliset opetusympäristöt).

Tarkasteltaessa kaikkia näitä indikaattoreita sukupuolijakauma on karkeasti ottaen sama kaikissa indikaattoreissa: noin kaksi kolmasosaa kaikista erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavista oppijoista eri oppimisympäristöissä ovat poikia, kun noin yksi kolmasosa heistä on tyttöjä. Tämä tulos on ilmeinen koskien indikaattoreita, jotka perustuvat koululaisten kokonaismäärään ja kaikkiin oppijoihin, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

Sijoitusten osuus kaikkiin oppimisympäristöihin (osallistava opetus, erityisluokat, erityiskoulut ja erilliset koulut) on myös 2:1. Eli kaikissa maissa noin kaksinkertainen määrä poikia kuin tyttöjä on eri sijoituspaikoissa.

Tämä tulos näyttää osoittavan, että kaikkien maiden koulutusjärjestelmät tunnistavat poikien tarpeen erityiseen tukeen enemmän kuin tyttöjen.

Tunnistusaste 2:1 peilautuu sijoitusasteeseen: kaksinkertainen määrä poikia, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta sijoitetaan osallistavaan opetukseen, erityisluokille tai erityiskouluihin verrattuna tyttöihin.

5. Mitkä ovat oppijoiden erot tunnistusasteissa ja sijoittumisosuuksissa ISCED-tasojen 1 ja 2 välillä?

Kahdessa EASIE-tiedonkeruun osatekijässä otettiin huomioon ISCED-hanke:

- Annetut tiedot ikäotannasta taulukossa 2
- ISCED-tasojen 1 ja 2 erittely taulukossa 3

Ikäotantatiedoista käy selville, että oppijat ovat 9-vuotiaita (joka vastaa ISCED-tason 1 ikäryhmää useimmissa maissa) ja 15-vuotiaita (joka vastaa ISCED-tason 2 ikäryhmää useimmissa maissa) Nämä kaksi ikäryhmää vastaavat myös Euroopan unionin tasolla kerättyä tietoa koulun keskeyttäneiden osuuksista.

Indikaattori 2.1 antaa ikäotantatietoa 9-vuotiaista oppijoista. Indikaattori 2.2 antaa ikäotantatietoa 15-vuotiaista oppijoista. Kummatkin indikaattorit liittyvät yleisopetukseen kirjautuneiden osuuksiin eli kaikkiin yleisopetusta antaviin kouluihin kirjautuneiden tietyn ikäisten oppijoiden prosenttiosuus verrattuna kaikkiin opetusympäristöihin kirjautuneiden tietyn ikäisten määrään.

Annetut tiedot keskittyvät 9- ja 15-vuotiaisiin oppijoihin, jotka ovat tai eivät ole yleisopetusta antavissa kouluissa. Tiedot tarjoavat ikää koskevan tilannekuvan ISCED-tasoista, koska iät vastaavat ISCED-tasojen ikäryhmiä miltei kaikissa maissa.

9-vuotiaiden osalta vuoden 2014 tietoja on saatavilla 25 maasta. 9-vuotiaiden yleisopetusta antavaan kouluun kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 93,27–100,00 % ja yleinen keskiarvo on 98,10 %.

9-vuotiaiden osalta vuoden 2016 tietoja on saatavilla 27 maasta. 9-vuotiaiden yleisopetusta antavaan kouluun kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 93,79–99,98 % ja yleinen keskiarvo on 98,54 %.

15-vuotiaiden osalta vuoden 2014 tietoja on saatavilla 23 maasta. 15-vuotiaiden yleisopetusta antavaan kouluun kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 88,29–99,81 % ja yleinen keskiarvo on 98,18 %.

15-vuotiaiden osalta vuoden 2016 tietoja on saatavilla 26 maasta. 15-vuotiaiden yleisopetusta antavaan kouluun kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 88,23–99,99 % ja yleinen keskiarvo on 97,07 %.

Kaikissa maissa yleisopetusta antavissa kouluissa opetetaan suurin osa 9-vuotiaista oppijoista, mutta ei kaikkia. Kaikissa maissa yleisopetusta antavissa kouluissa opetetaan suurinta osaa 15-vuotiaista oppijoista, mutta ei kaikkia. Missään maassa ei ole kaikkia 15-vuotiaita kattavaa kirjautumista yleisopetukseen.

Tarkasteltaessa ikäotantatietoja suhteessa ISCED-tasoihin, yleisopetusta antaviin kouluihin kirjautuneiden osuudet ISCED-tasoilla 1 ja 2 olivat meikein samat.

Indikaattorit 2.3 ja 2.4. tutkivat 9- ja 15-vuotiaiden kirjautuneiden osuutta osallistavassa opetuksessa eli prosenttiosuuksia koskien tietyn ikäisiä oppijoita, jotka viettävät vähintään 80 % ajastaan yleisopetusta antavissa luokissa ikäistensä kanssa, laskettuna suhteessa tietyn ikäisten oppijoiden määrään kaikissa oppimisympäristöissä.

9-vuotiaiden osalta vuoden 2014 tietoja on saatavilla 21 maasta. Osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 93,27–100,00 % ja yleinen keskiarvo on 98,18 %.

9-vuotiaiden osalta vuoden 2016 tietoja on saatavilla 22 maasta. Osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 93,79–99,98 % ja yleinen keskiarvo on 98,67 %.

15-vuotiaiden osalta vuoden 2014 tietoja on saatavilla 20 maasta. Osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 92,00–99,79 % ja 20 maan yleinen keskiarvo on 97,88 %.

15-vuotiaiden osalta vuoden 2016 tietoja on saatavilla 21 maasta. Osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus vaihtelee välillä 78,78–99,99 % ja 21 maan yleinen keskiarvo on 98,45 %.

Useimmissa maissa ainakin joitakin 9-vuotiaita oppijoita opetetaan muissa kuin osallistavissa oppimisympäristöissä. Useimmissa maissa on saatavilla erillistä erityistarjontaa (erilliset koulut tai yksiköt), kuten myös erilliset luokat yleisopetusta antavissa kouluissa ISCED-tason 1 ohjelmiin.

Missään osallistuneessa maassa ei ole 15-vuotiaiden 100 %:n kirjautumista osallistaviin oppimisympäristöihin. Kaikissa maissa on saatavilla erillistä erityistarjontaa (erilliset koulut tai yksiköt), kuten myös erilliset luokat yleisopetusta antavissa kouluissa ISCED-tason 2 ohjelmiin.

Tarkasteltaessa ikäotantatietoja suhteessa ISCED-tasoihin, osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuudet ISCED-tasoilla 1 ja 2 olivat meikein samat.

Tiedonkeruussa liittyen oppijoihin, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta, ISCED-tasojen 1 ja 2 erittely esitetään myös suhteessa:

- tunnistusasteeseen
- erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jakoon, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään.
- erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jakoon, perustuen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään.

Vuoden 2014 tietoja tunnistusasteista on saatavilla 29 maasta.

ISCED-tasolla 1 erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusaste vaihtelee välillä 0,62–10,89 %, 29 maan yleisen keskiarvon ollessa 2,62 %.

ISCED-tasolla 2 erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusaste vaihtelee välillä 0,50–6,82 %, 29 maan yleisen keskiarvon ollessa 2,23 %.

Vuoden 2016 tietoja tunnistusasteesta on saatavilla 30 maasta.

ISCED-tasolla 1 erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusaste vaihtelee välillä 0,62–12,57 %, 30 maan yleisen keskiarvon ollessa 2,37 %.

ISCED-tasolla 2 erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden tunnistusaste vaihtelee välillä 0,45–7,94 %, 30 maan yleisen keskiarvon ollessa 2,07 %.

ISCED-tasojen erittelyn lisäksi, ISCED-tasojen sisäistä jakaumaa tutkitaan. Tämä perustuu ISCED-tasoilla 1 ja 2 erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään suhteessa jokaisen ISCED-tason koululaisten kokonaismäärään.

Vuoden 2016 tietoja on saatavilla 30 maasta. Yleinen keskiarvo ISCED-tasolla 1 on 4,12 %, vaihteluvälin ollessa 0,90–19,45 %. ISCED-tasoa 2 koskien, yleinen keskiarvo on 4,86 % vaihteluvälin ollessa 1,42–22,48 %.

Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuus ISCED-tasolla 1 eroaa merkittävästi maiden kesken verrattuna tasoon 2. Useimmissa maissa osuus kasvaa ISCED-tasolta 1 tasolle 2.

Yksi mahdollinen selitys on, että useat oppijat näissä maissa säilyttävät leimansa erityistukea tarvitsevinä oppijoina koko koulun käynnin ajan. Lisäksi on oppijoita, jotka on myöhemmin tunnistettu erityisen tuen tarpeesta virallista päätöstä tarvitseviksi ISCED-tasolla 2.

On huomattava, että tämä ei ole kaikkien maiden malli: muutamissa maissa ISCED-tasolla 1 on enemmän oppijoita, joilla on erityistä tukea koskeva virallinen päätös.

Eri maat voivat antaa tietoja 10 indikaattorista, jotka liittyvät erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoittelua koskevaan ISCED-erittelyyn eri oppimisympäristöissä (osallistava opetus, erityisluokat, erityiskoulut, epävirallinen opetus, erilliset opetusympäristöt).

Tarkastelemalla saatavilla olevia indikaattoreita, huolimatta eroista ja erilaisista malleista maiden kesken, erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden osuuksissa ei ole huomattavia eroja ISCED-tasoilla 1 ja 2 kaikkien oppimisympäristöjen suhteen. Yleinen keskimääräinen osallistaviin oppimisympäristöihin ja erityisluokille kirjautuneiden osuus on hieman korkeampi ISCED-tasolla 1 kuin tasolla 2. Ainoastaan erityiskoulujen kohdalla tämä pieni ero on toisinpäin, suhteellisesti enemmän oppijoita on ISCED-tasolla 2 kuin tasolla 1.

Tarkasteltaessa tosin kaikkien oppijoiden yhdistettyjä tietoja kaikista erillisistä erityisoppimisympäristöistä – samalla tunnustaen, että maiden välillä on eroja – voidaan havaita, että ISCED-tasolla 1 on useampia oppijoita täysin erillisissä sijoituspaikoissa kuin tasolla 2.

EASIE-HANKKEEN TAUSTAA

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus (jäljempänä kehittämiskeskus) on toiminut jo yli 20 vuotta jäsenmaidensa yhteistyöelimenä osallistavaa opetusta koskeviin linjauksiin liittyvissä kysymyksissä (tällä hetkellä 35 lainkäyttöaluetta 31 jäsenvaltiossa).

Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta (EASIE) - tiedonkeruuhankkeen perustana on useat kehittämiskeskuksen toimet. Aluksi kehittämiskeskus keräsi vertailevaa kvantitatiivista tietoa koskien erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden määrää 17 kehittämiskeskuksen jäsenmaassa vuonna 1999. Tämä työ oli Euroopan komission Sokrates-ohjelman arvioinnin alainen. Vuonna 1999 kerätyt tiedot tarkistettiin ja niitä pidettiin hyödyllisenä viitemateriaalina kehittämiskeskuksen jäsenmaiden edustajille. Päätettiin, että ryhdytään säännöllisesti keräämään kvantitatiivista tietoa koskien oppijoita, jotka tarvitsevat erityistä tukea, ja sitä, missä heitä opetetaan. Kehittämiskeskuksen jäsenmaiden edustajat ovat keränneet tällaista tietoa ja kehittämiskeskus on julkaissut sitä joka toinen vuosi vuodesta 2002. Lisätietoja varten katso [EASIE-metodologiaraportti](#) (Kehittämiskeskus, 2016), joka kattaa vuosien 2014 ja 2016 tiedonkeruutyön², sekä [julkaisut koskien erityisopetuksen maakohtaisia tietoja](#) (Kehittämiskeskus, 2009; 2010; 2012).

EASIE-tiedonkeruu on kehittämiskeskuksen pitkäaikaista ja kasvavaa toimintaa. Sen tarkoituksena on tiedottaa oppijoiden oikeuksista ja koulutusjärjestelmien laatu- ja tehokkuuskysymyksistä [lapsen oikeuksien sopimuksen](#) (Yhdistyneet kansakunnat, 1989) ja [vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen](#) (Yhdistyneet kansakunnat, 2006), kuten myös Euroopan unionin [koulutusta koskevat strategiset tavoitteet](#) -julkaisun mukaisesti (ET 2020) (Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2016).

Tietojen kattavuus

EASIE-hanke merkitsee painotuksen siirtämistä kehittämiskeskuksen tiedonkeruussa. Tämän myötä siirrytään keskittymään kaikkiin oppivelvollisuusikäisiin oppijoihin ja kaikkiin oppimisympäristöihin tapahtuvaan sijoitukseen – osallistavaan ja erilliseen – sen sijaan, että keskitytään vain oppijoihin, jotka tarvitsevat erityistä tukea, ja erillisiin sijoituspaikkoihin. Tämän lisäksi EASIE-tieto tarjoaa laajan valikoiman indikaattoreita liittyen osallistavaan opetukseen pääsyyn, mukaan luettuna erittelyt sukupuolen ja ISCED-ohjelmien mukaisesti – tässä mukana ISCED-tasot 1 ja 2.

EASIE-tiedonkeruu kattaa:

- oppivelvollisuusikäiset oppijat ISCED-tasoilla 1 ja 2 (kouluihin kirjautuneiden oppijoiden määrä tietyssä ikäryhmässä)
- kaikki oppivelvollisuutta koskevat sektorit (valtio ja yksityinen)

² Vuoden 2018 tiedonkeruun yhteydessä on laadittu päivitetty versio EASIE-metodologiaraportista (Kehittämiskeskus, 2018b).

- kaikki mahdolliset opetusta antavat sijoituspaikat (yleisopetusta antavat koulut, erityisluokat ja yksiköt sekä erityiskoulut)
- epävirallinen opetus (esim. muun kuin koulutussektorin tarjoama opetus, kuten terveys- ja sosiaalipalvelujen tuottama)
- oppijat, jotka ovat kaiken koulutustarjonnan ulkopuolella.

Tässä raportissa tutkitaan kaikkea saatavilla olevaa tietoa kaikista tiedonkeruuseen osallistuneista maista.

Vuoden 2014 tietokokonaisuus kattaa 30 maan tarjoamat tiedot: Alankomaat, Belgia (flaaminkielinen alue), Belgia (ranskankielinen alue), Espanja, Irlanti, Islanti, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Norja, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Sveitsi, Tanska, Tšekin tasavalta, Unkari, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta (Englanti, Pohjois-Irlanti, Skotlanti ja Wales).

Vuoden 2016 tietokokonaisuus kattaa myös 30 maasta saatuja tietoja, mutta kyseessä eivät ole samat maat: Alankomaat, Belgia (flaaminkielinen alue), Espanja, Irlanti, Islanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Norja, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Sveitsi, Tanska, Tšekin tasavalta, Unkari, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta (Englanti, Pohjois-Irlanti, Skotlanti ja Wales).

Molemmat tietokokonaisuudet on analysoitu suhteessa kansallisten tiedon asiantuntijoiden (esitely perusteellisesti [liitteessä](#)) määrittämiin ja sopimiin 17 indikaattoriin. Indikaattorit perustuvat maakohtaisten tietojen kolmeen aihealueeseen:

- Väestötiedot ja tiedot opetukseen kirjautuneista
- Tiedot koskien oppijoita, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta
- Ikäotannan tiedot (9- ja 15-vuotiaat), vastaavat ISCED-tasoja 1 ja 2.

EASIE-tiedot keskittyvät kaikkiin oppijoihin, oppijoiden ikäotantaan ja yhteen oppijoiden osajoukkoon, joka saa tukea oppimisen tarpeisiin eli heihin, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta.

Parhaillaan kehittämiskeskus ei kerää tietoja oppijoista, joilla **ei ole** virallista päätöstä erityisen tuen tarpeesta, mutta jotka saavat jonkinlaista tukiopetusta.

Kehittämiskeskuksen jäsenmaiden edustajien kanssa on sovittu, että näitä oppijoita tutkivaa tiedonkeruuta ei jatketa lähitulevaisuudessa.

EASIE-tiedonkeruuhankkeen tärkeät ulottuvuudet

Kaikilla osallistuneilla mailla on hyvin erilaiset osallistavan opetuksen tilanteet liittyen linjauksiin ja käytäntöön. Jotta edellä mainittuja aihealueita kattavat maakohtaiset tiedot olisivat suhteellisen vertailukelpoisia, kaksi tärkeää tiedonkeruuta koskevaa operatiivista määritelmää – kansallisten tiedonkeruun asiantuntijoiden määrittämät ja sopimat – on ollut käytössä:

”Oppija, jolla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta” – operatiivinen määritelmä

Virallinen päätös johtaa siihen, että oppija hyväksytään oikeutetuksi saamaan ylimääräistä tukea oppimisen tarpeisiin.

Virallisen päätöksen tulee täyttää seuraavat kriteerit:

- On toteutettu koulutuksellinen arviointimenettely ja siihen on osallistunut monialainen tiimi.
- Monialaiseen tiimiin kuuluu jäseniä oppijan koulusta ja sen ulkopuolelta.
- On olemassa oikeudellinen asiakirja, jossa kuvataan tukea, jota oppija voi saada ja jota käytetään suunnittelun perustana.
- Virallinen päätös on muodollisen ja säännöllisen tarkastelun kohteena.

Kaikki kerätty tieto liittyen oppijoihin, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta, on yhdenmukaista operatiivisen määritelmän kanssa koskien virallista päätöstä erityisen tuen tarpeesta.

Osallistavan oppimisympäristön operatiivinen määritelmä

Osallistava oppimisympäristö viittaa opetukseen, jossa erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaava oppija seuraa opetusta yleisopetusta antavassa luokassa yleisopetusta saavien ikäistensä kanssa suurimman osan ajastaan – 80 % tai enemmän – kouluviikon aikana.

Edellisissä kehittämiskeskuksen tiedonkeruuhankkeissa tätä ajankäyttöä koskevaa 80 %:n vertailuarvoa on käytetty eri tavoin. 80 % ilmaisee selkeästi, että oppija on sijoitettu yleisopetusta antavaan kouluun suurimmaksi osaksi ajasta kouluviikon aikana. Samalla se tunnustaa mahdollisuuden siihen, että tapahtuu rajoitetun ajan pienen ryhmän tai henkilökohtaisia erillisiä tapaamisia (esim. 20 % tai yksi päivä viikossa).

Kaikilla mailla ei ole tarjota tarkkaa tietoa liittyen ajankäyttöä koskevaan 80 %:n vertailuarvoon. Tämän vuoksi tarvittaessa on määritetty, sovittu ja sovellettu korvaavat arvot. Katso tietyn [maan taustatietoja](#) lisätietoja varten (Kehittämiskeskus, päiväämätön-c).

EASIE-tietojen analyysin painopiste

EASIE-hankeen pitkän ajan tavoite on tarjota:

- sovitut indikaattorit, jotka voivat antaa tietoa päättäjien työtä varten suhteessa Euroopan unionin koulutusta koskeviin tavoitteisiin ja *vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen* (Yhdistyneet kansakunnat, 2006);
- tietoja ja tukea antavia kvalitatiivisia tietoja oppijoiden oikeuksista.

Analyysin tarkoituksena on tuoda esiin tärkeimmät tulokset, jotka antavat tietoa työstä näiden kansainvälisten ohjeellisten asiakirjojen mukaisesti [Kehittämiskeskuksen inklusiivisia opetusjärjestelmiä koskeva tausta-asiakirja](#) (Kehittämiskeskus, 2015). Erityisesti tässä esitettyjen tietojen tarkoituksena on tiedottaa kehittämiskeskuksen jäsenmaiden yhteisestä perimmäisestä näkemyksestä koskien osallistavia opetusjärjestelmiä, eli:

...taata, että kaikilla oppijoilla on ikään katsomatta mahdollisuus saada, yhdessä ikätoveriensä ja ystäviensä kanssa, merkityksellistä ja korkealaatuista opetusta omassa paikallisyhteisössään (ibid., s. 1).

EASIE-hankkeen keskittyminen kaikkiin koululaisiin on yhdenmukaista seuraavan tausta-asiakirjan kannanoton kanssa:

...osana inklusiivisten oppimisjärjestelmien sisältöä määrittelevää politiikkaa on luotava selkeä visio, jossa on määritelty se, miten inklusiivisen opetuksen lähestymistapaa voidaan käyttää apuna kaikkien oppijoiden oppimismahdollisuuksien kohentamisessa (ibid.).

EASIE-tiedonkeruusta ei ole mahdollista saada tietoa osallistavien koulutusjärjestelmien laadullisista kysymyksistä, jotka on esitetty tausta-asiakirjassa. Se voi kuitenkin antaa tietoja, jotka koskevat ”resursseja ja näiden jatkuvaa ja joustavaa saatavuutta” (ibid., s. 2), erityisesti koskien eri sijoitusmuotoja eri maissa.

Huomattavaa

Maiden toimittamat tiedot ovat mahdollisimman kattavia. Kaikki tiedot liittyen oppijoihin, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta, ja ajankäyttöä koskevaan 80 %:n vertailuarvoon vahvistetaan olevan kehittämiskeskuksen hyväksymien operatiivisten määritelmien mukaisia. Maat eivät ole kokeneet tarpeelliseksi muuttaa näitä määritelmiä tai tapaa kerätä tietoa niiden mukaisesti. Kaikki tiedot saadaan kansallisilta tiedon asiantuntijoilta, jonka jälkeen kehittämiskeskuksen jäsenmaiden edustajat tarkistavat ja hyväksyvät ne. Sekä tiedon asiantuntijat että kehittämiskeskuksen jäsenmaiden edustajat ovat tarkastaneet ja hyväksyneet ilmoitettuja tietoja koskevat laskennat – kuten ne on esitettyinä useita maita koskevissa raporteissa.

Tietokokonaisuuksien osalta on kuitenkin useita kysymyksiä, jotka on tunnustettava. Alla olevat kohdat korostavat joitakin metodologisia kysymyksiä ja/tai menettelyyn liittyviä kysymyksiä, jotka tulivat ilmi tietojen keruutyön aikana, ja jotka tulisi ottaa huomioon tämän raportin käsittelyssä.

Tietokokonaisuuksien sisällä ja niiden välillä tiettyihin indikaattoreihin tietoa tarjonneiden maiden määrä vaihtelee. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen indikaattorin laskuissa oli mukana eri määrä maita. Tämän johdosta ei ole mahdollista tehdä luottavaa vertailua indikaattorien välillä. Tässä raportissa tulokset esitetään pääasiassa erikseen kunkin indikaattorin osalta.

Kaikkien maakohtaisten tietojen kohdalla on puutteita, kuten erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden sijoitustiedot ja tiedot sukupuolijakaumasta. Joidenkin maiden kohdalla, tietyissä tiedoissa on raportoitu (0)-lukema, jolloin olisi soveliaampaa ilmoittaa, että tieto puuttuu (M – englannin sanasta missing). Useita maita koskevissa raporteissa tiedon laskennassa on suurin osa nolista korvattu M-merkillä, kyseisten maiden suostumuksella.

Tällä on merkittävä vaikutus, mikä eri mailla on indikaattoreiden yleisiin keskiarvoihin. Maat, joilla on suuri väestömäärä, vaikuttavat paljon enemmän yleisiin keskiarvoihin kuin maat, joilla on pienempi väestömäärä. Tästä seuraa, että johtopäätösten vetäminen yleisistä keskiarvoista tulee tehdä varoen.

VIITTEET

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2015. *Kehittämiskeskuksen inklusiivisia opetusjärjestelmiä koskeva tausta-asiakirja*. www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2016. *European Agency Statistics on Inclusive Education (EASIE): Methodology Report [Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta (EASIE): Metodologiaraportti]*. (A. Watkins, S. Ebersold ja A. Lénárt, toim.). Odense, Tanska. www.european-agency.org/data/methodology-report (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2017. *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2014 Dataset Cross-Country Report [Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta: Useita maita koskeva raportti vuoden 2014 tietokokonaisuudesta]*. (J. Ramberg, A. Lénárt ja A. Watkins, toim.). Odense, Tanska. www.european-agency.org/resources/publications/european-agency-statistics-inclusive-education-2014-dataset-cross-country (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2018a. *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2016 Dataset Cross-Country Report [Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta: Useita maita koskeva raportti vuoden 2016 tietokokonaisuudesta]*. (J. Ramberg, A. Lénárt ja A. Watkins, toim.). Odense, Tanska. www.european-agency.org/resources/publications/european-agency-statistics-inclusive-education-2016-dataset-cross-country (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2018b. *European Agency Statistics on Inclusive Education: Methodology Report – Updated 2018 [Eurooppalaisen kehittämiskeskuksen tilastot inklusiivisesta opetuksesta: Metodologiaraportti – Päivitetty 2018]*. (A. Lénárt, J. Ramberg ja A. Watkins, toim.). Odense, Tanska

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, päivämätön-a. *Data web area [Tietojen verkkoalue]*. www.european-agency.org/data (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, päivämätön-b. *List of data experts [Lista tiedon asiantuntijoista]*. www.european-agency.org/data/list-data-experts (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, päivämätön-c. *Data tables and background information [Tietotaulukot ja taustatiedot]*. www.european-agency.org/data/data-tables-background-information (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskus, 2009. *Special Needs Education Country Data 2008 [Erityisopetuksen maakohtaiset tiedot 2008]*. (A. Watkins, toim.). Odense, Tanska. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2008 (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskus, 2010. *Special Needs Education Country Data 2010 [Erityisopetuksen maakohtaiset tiedot 2010]*. (A. Watkins, toim.). Odense, Tanska. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2010 (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskus, 2012. *Special Needs Education Country Data 2012 [Erityisopetuksen maakohtaiset tiedot 2012]*. (A. Lénárt ja A. Watkins, toim.). Odense, Tanska. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2012 (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2016. *Eurooppalainen koulutusyhteistyö (ET 2020)* Luxemburg: Julkaisutoimisto. eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aef0016 (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Unescon tilastoinstituutti, 2012. *Kansainvälinen koulutusluokitus (ISCED) 2011*. Montreal: Unescon tilastoinstituutti. uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Yhdistyneet kansakunnat, 1989. *Lapsen oikeuksien sopimus*. www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

Yhdistyneet kansakunnat, 2006. *Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus*. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html (Viimeksi luettu lokakuussa 2018)

LIITE: VUOSIEN 2014 JA 2016 EASIE-INDIKAATTORIT

1. Yleisopetukseen kirjautuneiden osuus perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään

Indikaattori 1.1: yleisopetukseen kirjautuneiden osuus (%)

Indikaattori 1.2: osallistavaan opetukseen kirjautuneiden osuus (%)

2. Ikäotanta

Indikaattori 2.1: ikäotantatietoa yleisopetukseen kirjautuneiden 9-vuotiaiden osuudesta (%)

Indikaattori 2.2: ikäotantatietoa yleisopetukseen kirjautuneiden 15-vuotiaiden osuudesta (%)

Indikaattori 2.3: ikäotantatietoa osallistavaan opetukseen kirjautuneiden 9-vuotiaiden osuudesta (%)

Indikaattori 2.4: ikäotantatietoa osallistavaan opetukseen kirjautuneiden 15-vuotiaiden osuudesta (%)

3. Oppijat, joilla virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta

3a. Tunnistusaste

Indikaattori 3a.1: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään (%)

3b. Erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden sijoituspaikkojen jako perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään

Indikaattori 3b.1: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus osallistavissa oppimisympäristöissä, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään

Indikaattori 3b.2: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus erityisluokissa, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään (%)

Indikaattori 3b.3: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus erityiskouluissa, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään (%)

Indikaattori 3b.4: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus epävirallisissa opetusympäristöissä, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään (%)

Indikaattori 3b.5: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus erillisissä opetusympäristöissä, perustuen kirjautuneiden koululaisten määrään (%)

3c. Sijoituspaikkojen jako, perustuen erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden kokonaismäärään

Indikaattori 3c.1: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus osallistavassa opetuksessa (%)

Indikaattori 3c.2: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus yleisopetusta antavan koulun erityisluokissa (%)

Indikaattori 3c.3: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus erityiskouluissa (%)

Indikaattori 3c.4: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus epävirallisissa oppimisympäristöissä (%)

Indikaattori 3c.5: erityisen tuen tarpeesta virallisen päätöksen omaavien oppijoiden prosenttiosuus täysin erillisissä oppimisympäristöissä perustuen niiden oppijoiden kokonaismäärään, joilla on virallinen päätös erityisen tuen tarpeesta (%)

Sihteeristö:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Puh.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brysselin toimisto:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Puh.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org/data

